

ICHN
Institució Catalana
d'Història Natural

Institut
d'Estudis
Catalans

30 anys de la Llei d'Espais Naturals
18 de juny de 2015

La participació social en la gestió dels espais naturals protegits de Catalunya: ànàlisi i reptes

Què entenem per participació

«"Participar" significa 'ser part' d'alguna cosa, 'prendre part' en alguna cosa, 'tenir part' en alguna cosa. Es tracta, doncs, d'un acte exercit per un subjecte que està involucrat en un àmbit en què pot **prendre decisions**».
EZEQUIEL ANDER-EGG, 1996.

«Per gestionar la biodiversitat i els ecosistemes, és tan necessari comprendre el mecanisme dels processos socials com el dels ecològics».

GILBERT I D'ALTRES, 2006.

ABC de la participació

- Regles clares des de bon principi
- La participació no és un tràmit que cal complir
- Comunicar no vol dir garantir la comprensió
- Un procés participatiu no garanteix la resolució de tots els conflictes però és imprescindible per resoldre conflictes

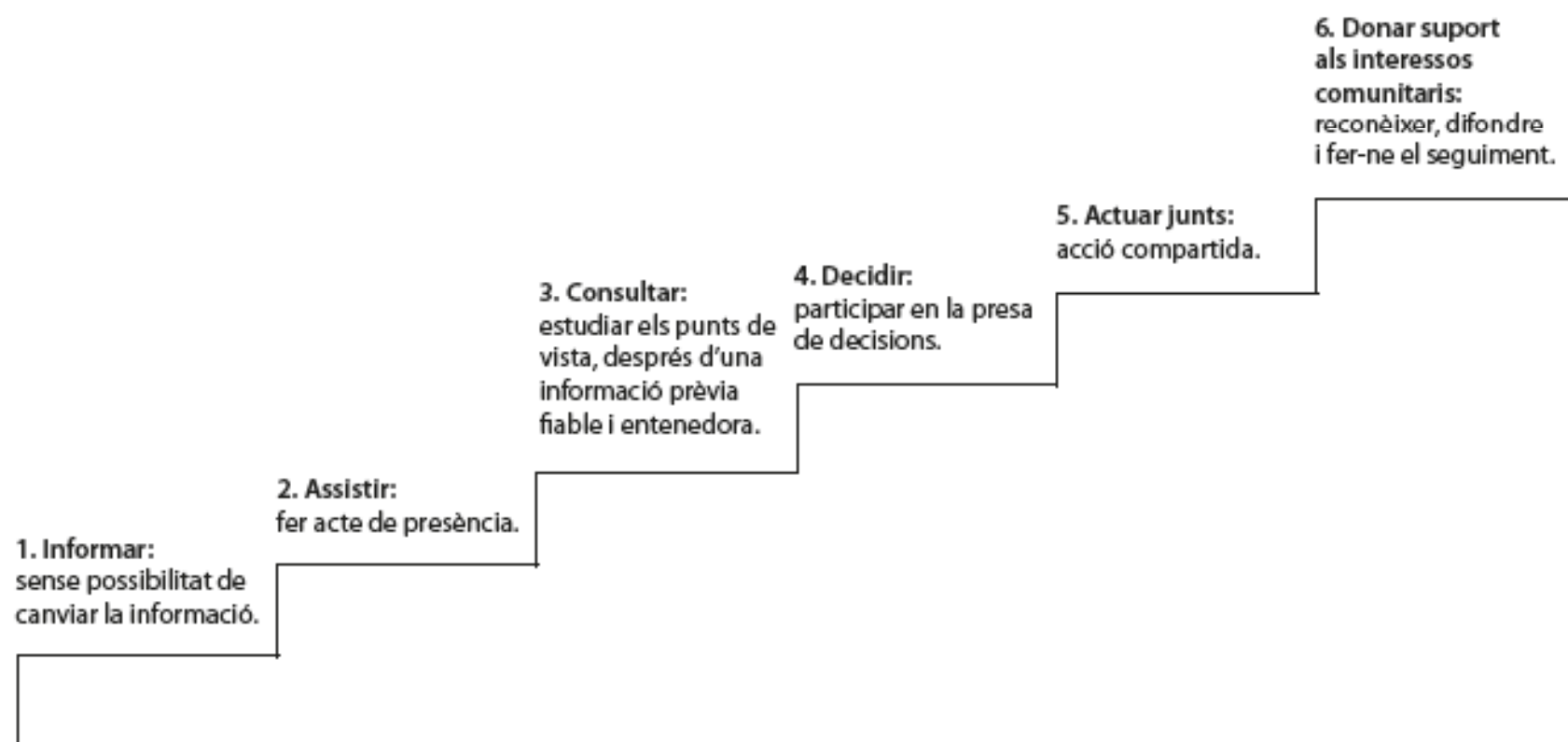

Figura 1. L'escala de la participació. Font: Hart, R (1993).

Qui ha de promoure la participació

- Administració competent
- Des dels mateixos subjectes implicats en els espais naturals protegits (diferents lleis que els emparen)

Poca cultura de la participació per ambdues parts

**Llei 12/1985, de 13 de juny,
d'espais naturals**

DOGC núm.556, 28.06.1985

Punts referents a participació social

- Els propietaris dels terrenys afectats, d'una manera individual o col·lectiva, d'acord amb les propostes corresponents i amb les associacions o entitats privades en els objectius socials de les quals consta la protecció de la natura.
- Es crea el Consell de Protecció de la Natura com a òrgan consultiu en matèria de protecció de la natura i del paisatge.
- Creació d'òrgans rectors

**Subjectes de participació
en els Parcs Naturals / ENP**

Ens locals

Comunitat
científica

Actors
socioeconòmics
locals

Entitats de
conservació

Altres entitats i
població local

ENS LOCALS

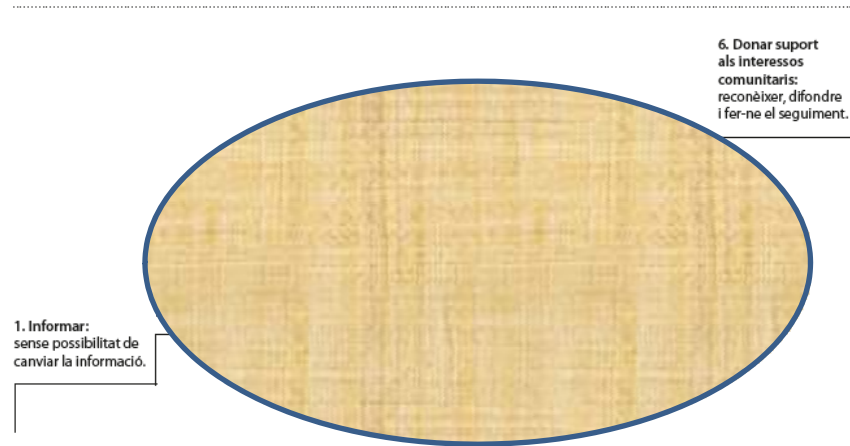

Figura 1. L'escala de la participació. Font: Hart, R (1993).

- Juntetes rectores
- Contactes directes amb equip gestor

Comunitat científica

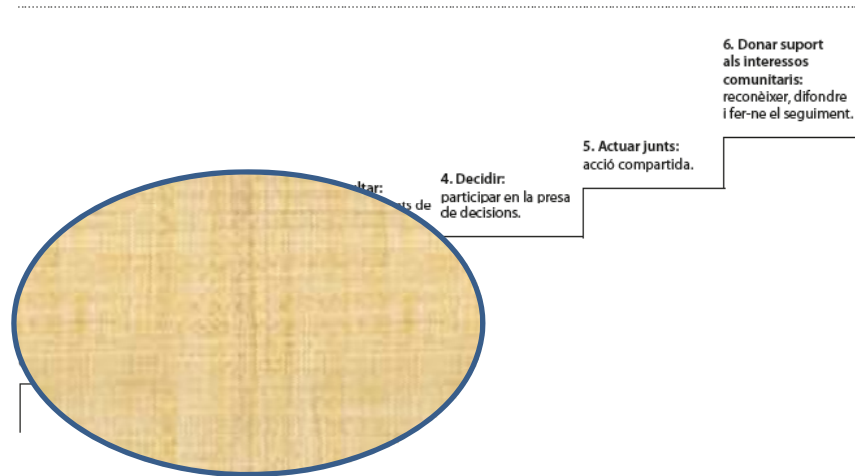
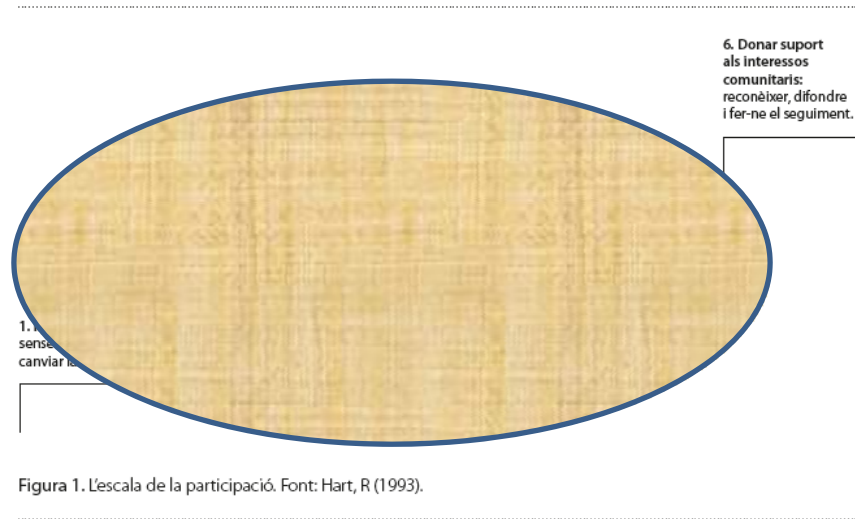

Figura 1. L'escala de la participació. Font: Hart, R (1993).

- Consell de natura
- Juntes rectores i assessores – 3% de representació

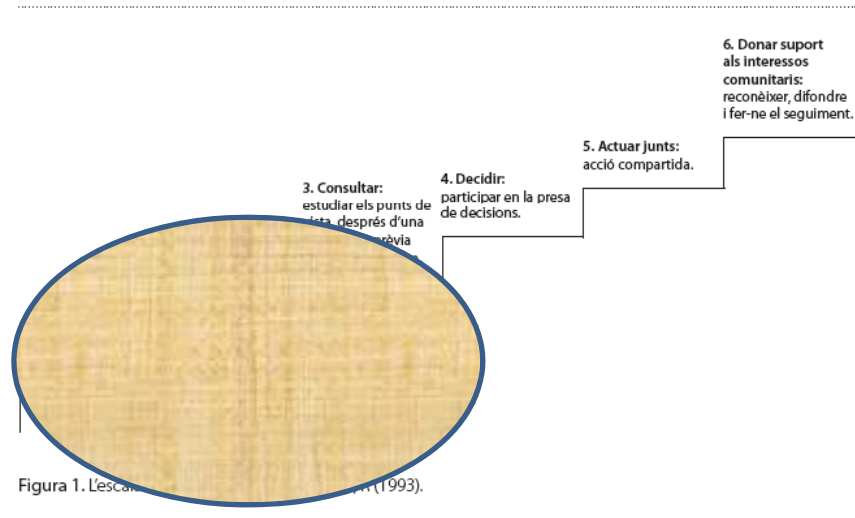
Espais naturals protegits (14)	
14 òrgans rectors	1 amb representació científica
246 membres	2 científics (1 %)
6 òrgans informatius	6 amb representació científica
110 membres	13 científics (12 %)

Sectors economicosocials

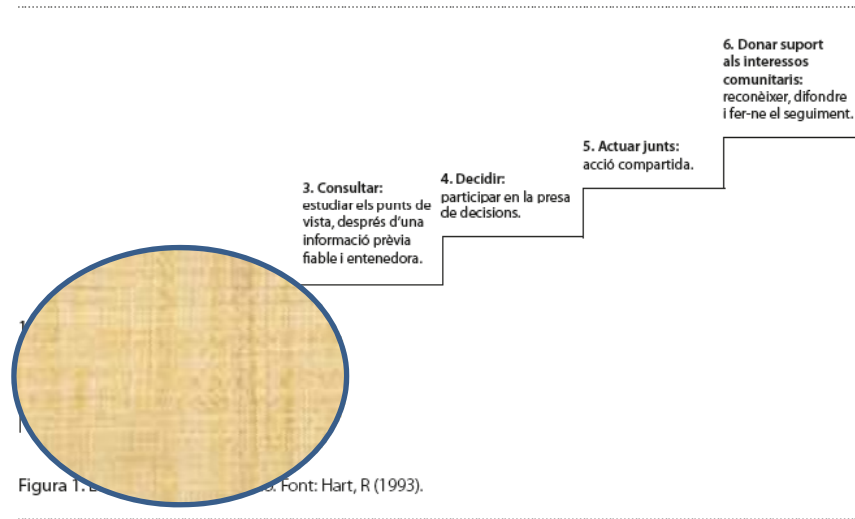
- Consells de cooperació
- Espais de participació sectorials: caçadors, pagesos, entitats d'educació ambiental
- Manca representació altres sectors – sindicats, pimes,...

ENTITATS DE CONSERVACIÓ

- Juntetes rectores
- Contactes directes amb equip gestor
- Al·legacions

ALTRES ENTITATS I POBLACIÓ LOCAL

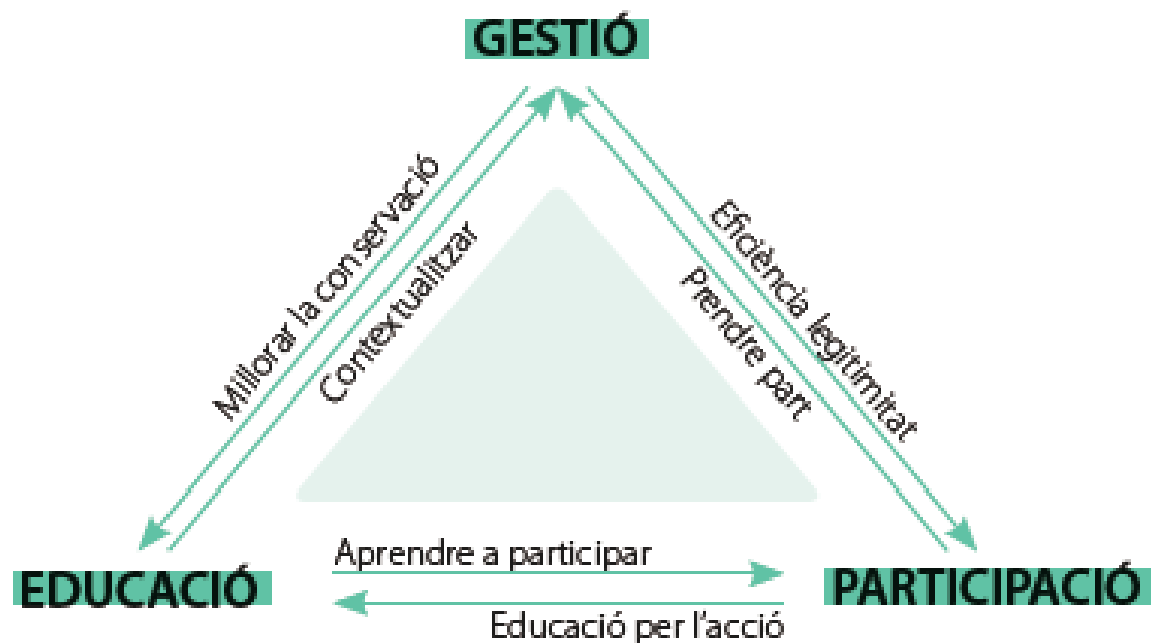

- Consells de cooperació
- Contactes directes amb equip gestor
- Al·legacions

Problemàtiques actuals

- Inexistència de programes d'educació ambiental dels Parcs
- Òrgans rectors poc representatius
- Manca de recursos econòmics per dedicar a la participació
- Impermeabilitat entre govern i societat civil

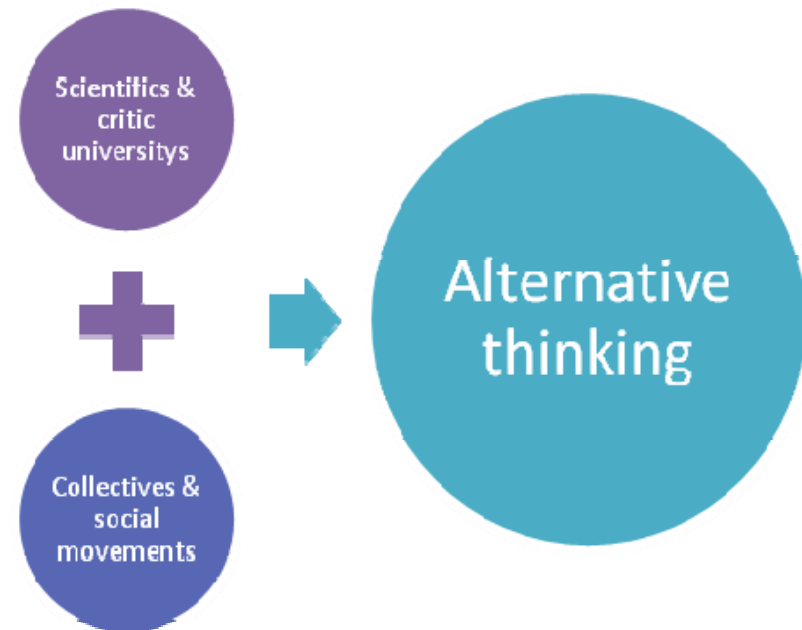
Reptes de futur

Una ciutadania més sabia i compromesa

- L'aliança entre moviments socials i la ciència que ha caracteritzat el conflicte socioambiental de finals del segle XX i principis del XXI. "Seure junts i tractar de comprendre".

Aquesta escena s'ha donat centenars de vegades en aquests últims 25 anys. Veïns, activistes socials, ecologistes, experts i intel·lectuals han assegut al voltant d'una taula a discutir, intercanviar i generar nou coneixement. Un coneixement al servei del bé comú i de les majories socials.

Reptes concrets

- Potenciar la custòdia del territori perquè associacions i propietaris s'impliquin en la creació de reserves i espais naturals
- homogeneïtzar l'estructura dels òrgans de participació,
- un òrgan científic i de caire assessor que complementi els que existeixen actualment
- Compensar la participació